

Medlemsblad för Svensk-Lettiska Föreningen

Nr 3 (32) 2004, september

Ordförande: Torgny Wiktorsson, tel 08-782 92 19, 070-782 92 19,
e-post: torgny.wiktorsson@tco.se

Redaktion: Rune Bengtsson, Siargatan 11, 5 tr, 118 27 STOCKHOLM
tel 08/740 42 53, 782 26 37, e-post: rune.bengtsson@prv.se

Postgiro: 94 86 93-7, medlemsavgift 150 kr

Hemsida: www.svensklettiska.se

Program för hösten 2004

Observera att programmet är preliminärt. Ta för vana att kolla eventuella ändringar på vår hemsida www.svensklettiska.se eller ring någon i styrelsen.

- 28 september kl 18.30   Plats: TCO-huset, Grev Turegatan 33, Stockholm
Filmkväll; vi ser filmen "Sista båten till Jurkalne" med anledning
av att det är 60 år sedan de stora flyktingströmmarna från de
baltiska länderna.
- 19 oktober   kl 18.30   Plats: TCO-huset
"100 dagar i EU". Diskussion om vad som hänt sedan Lettlands
inträde i EU. Maija Teikmane, förstesekreterare vid Lettlands
ambassad deltar.
- vecka 48   Diskussionskväll på temat "Finns förutfattade meningar om
naturens tillstånd i Baltikum?". Underlag är en uppsats med denna
titel av Jan Wester vid Västerås Högskola. Studera vår hemsida för
närmare detaljer om när och var.

Den 25 september uppmärksammas 60-
årsminnet av balternas landstigning på
Dalarö. Där har nu en minnessten rests.

Det är på årsdagen av den 25 september
1944 då ett stort antal baltiska medborgare
landsteg på Dalarö efter en riskfylld resa
över Östersjön.

En minnespoststämpel kommer att
användas den dagen med en av de
vanligaste båttyperna för flykten som
motiv, en enkel motordriven fiskebåt.

Stämpeln kan beställas från: Postcenter
Jordbro, Stämpel Dalarö, 136 11
HANINGE.

Från ordförandes horisont

Under 5 sommarveckor i Lettland fick jag tillfälle att reflektera över utvecklingen i landet. Det är en påtaglig förändring bara det senaste året. Husen i städer och byar är nu alltmer renoverade och nymålade. Trädgårdarna välskötta och allt mer jordbruksmark nyttjas. I vår lilla by var förberedelserna intensiva inför den nationella tävlingen om ”bästa pagast”. (Och vi lyckades komma 2:a!) Givetvis påverkar denna tävling landskapsbilden. Men jag tror också att allt fler människor nu har möjligheten ekonomiskt att förverkliga sina egna önskningar.

En annan reflektion fick jag under en natt i mitten av juli då jag deltog i vargjakt. En dröm för många svenska jägare. (Denna gång fick vi tyvärr inte tag på vargen som för terrorregim i området).

I erkänt viltrika områden ser man sällan det vilda livet. Denna speciella natt såg jag några morkullor, en räva, en hare och en igelkott. Motsvarande natt i Sverige skulle jag sett mängder av djur. Ett tecken på att det finns stora områden som ger skydd? Men landskapet kommer inom några år att förändras. De områden som röjts för jordbruk eller för att föda upp boskap kommer att återplanteras med skog. 2/3 av den öppna marken förutspås åter bli skog. Så skall vi se det böljande landskapet gäller det att åka nu.

Jag fick tillfälle att visa delar av detta vackra Lettland för 4 familjer som besökte landet för första gången. Mycket utifrån att ”jag talat mig varm för varan”. Och reaktionen uteblev inte. Ett underbart land för turism. Både för vuxna och barn. Och mat och husrum för mycket låga priser. Ni kan se bilder på www.pbase.com/flagg/pictures.

Så kära vänner, låt oss fortsätta att sprida information om ”landet i våra hjärtan” så att andra tar sig tid att resa över för kortare eller längre besök.

Vi hoppas att de medlemsaktiviteter vi erbjuder under hösten och vintern skall vara en hjälp i detta arbete.

Väl mött!

Torgny Wiktorsson
Ordförande

Lettländsoperan i Dalhalla

Traditionsenligt deltog lettländsoperan i årets operafestival i Dalhalla utanför Rättvik. Fredagen den 13 augusti framfördes Tjajkovskijs Eugen Onegin och dagen därpå stod La Bohème av Puccini på programmet. Lettländs ambassad passade på att tacka företrädare för lettiska organisationer i Sverige för samarbete under det gångna året genom att anordna cocktailparty och rundvisning bakom scenen i samband med fredagens föreställning. Undertecknad representerade därvid Svensk-lettiska föreningen. I vimlet syntes bl. a. talman Björn von Sydow och förra utrikesministern Lena Hjelm-Wallén samt chefen för lettländsoperan, Andrejs Žagars.

Rune Bengtsson

Ny färjeförbindelse Nynäshamn-Riga

Från och med 8 september kan man ta färjan från Nynäshamn till Riga. Samma bolag som äger Baltic Kristina har hyrt in fartyget Gute från Rederi AB Gotland för att klara av de snabbt ökande transporterna.

Fartyget kommer att gå under svensk flagg och ha svensk besättning. Gute är ett lastfartyg men kan ta 86 passagerare och kommer att gå från Nynäshamn de dagar Baltic Kristina inte går från Frihamnen.

Uppgiften är hämtad från nätupplagan av Rigas Balss 3/9 - på Rigasealines hemsida finns uppgiften på Information till pressen.

Maija Grinbergs

Rekordår för turismen i år

Turismen till Lettland slog alla rekord i år, det första året som landet är ett EU-land. Fram till september har över 2 miljoner turister varit på besök enligt den statliga turistbyrån. Hur många av dem, som var svenskar framgår inte. Men klart är att man stöter på svenskar inte bara på de vanliga turiststråken i Riga utan även i en linnebutik på en bakgård i Rigas utkanter, på operafestivalen i Sigulda och till och med vid de norra forten strax utanför Liepaja.

Jag råkade var där vid havet när ett cyklande par på skinande blanka cyklar och glänsande hjälmar svängde ut från skogen och ned på grässlätten vid forten. De måste vara svenskar. Hur hade de hittat hit? Jag kunde inte låta bli att fråga dem. Här följer deras reseberättelse.

Maija Grinbergs

Cykelsemester i Kurland

Jag och min fru Irene bor på cykelavstånd från färjeläget i Karlshamn. Vi ville prova något annorlunda och på Liepajas hemsida finns bl a förslag på cykelturer. Därför tog vi färjan för cykelsemester i Lettland med Liepaja som utgångspunkt.

Första dagen tog vi oss till hotell Porins strax bakom St Annas katedral samt hann titta på stans centrala delar. Hotellet var jättefint. Det kostade 20Ls/natt för ett dubbelrum med frukost.

Andra dagen tillbringade vi i Jurmala-parken samt på den fantastiska stranden. Då det var 17 grader i vattnet badade vi inte men fick mycket sol bland sanddynerna.

Tredje dagen cyklade vi norrut genom forna militärstaden Karosta, tittade på norra forten samt vidare genom vacker landsbygd upp till Beltes som ligger lite norr om Saraiki. Hem cyklade vi via stora vägen med sen lunch i Medze.

Fjärde dagen cyklade vi söderut längs sjön innanför Liepaja och kom så småningom till Bernati. Därifrån cyklade vi hela den fantastiska stranden tillbaka till Liepaja.

Femte dagen tillbringade vi i stan, på marknaden och Rosornas park samt avslutade med god öl i parken vid stranden.

Sjätte dagen var det dags för hemfärd men vi hann med ett besök i Holy Trinity-kyrkan på väg till färjeläget. Kyrkan är berömd för sin orgel.

Vi träffade och såg människor som hade det tufft men även de som hade framåtanda och tro på framtiden. Utvecklingen går med rasande fart och Lettland har stor potential som turistland.

Vi klarade oss med engelska samt teckenspråk. Men det är inte många som kan engelska. Att beställa mat var ju ofta en chansning, enda lettiskan vi lärde oss var alus.

Karlshamn Liepaja trafikeras av "St Petersburg" som är en ombyggd järnvägsfärja. Man har byggt på utrymmen för 150 passagerare ovanpå de två däck som gjorts om för lastbilar. Det fanns hiss från bildäcken upp till receptionen, hyfsad restaurang och två barer.

Det är nog mest utländska lastbilschaufförer som åker. Vi var bara tre svenska par på resan dit. På hemresan var en svensk lastbilschaufför, två affärsmän som köpt ett fiskrökeri, en diakonissa som regelbundet var på biståndsprojekt i Litauen och Lettland samt två andra svenska par. Däremot var det en del danskar. Kanske Scandlines har marknadsfört bättre i Danmark. Båten var halvbelagd, vilket var konstigt mitt i semestertid.

Bertil och Irene från Asarum

Ny svensk-lettisk och lettisk-svensk ordbok

Förlaget Norden i Riga har nyligen utkommit med en ny svensk-lettisk och lettisk-svensk ordbok. Det är en utvidgad och moderniserad variant av den ordbok som kom 1996 och liksom då är föreningens Maija Grinbergs en av författarna. Denna gång har Svensk-lettiska föreningen varit sponsor med symboliska 100 lats. Icke desto förty är vi omnämnda som sponsorer på titelbladet. Ordbokens omfång är 20.000 ord. Dessvärre är utpriset i bokhandel i Lettland tämligen högt, kring 20 lats (omkring 280 kr). Förlaget nås på adress www.nordenab.lv .

Rune Bengtsson

Fyra OS-silver till Lettland.

Den lettiska OS-truppen kunde återvända hem riktigt stolt över sitt resultat. Fyra av de ca 20 aktiva deltagarna lyckades vinna en medalj.

Vinnarna är:

Jeljena Rubljevska, femkamp, Vadim Vasiljevskis, spjut, Jevgenijs Saproneko, gymnastik, hopp, Viktors Scerbatihs, tyngdlyftning.

Vi gratulerar!

Maija Grinbergs

Kulinariska traditioner i Lettgallen

Det började på Österlen och Bornholm. Därifrån har det spridit sig till övriga Sverige, Norden, Östersjöländer och även andra länder inom den Europeiska unionen. Restauranger, barer, livsmedelsaffärer m fl ställen där det förekommer mat och dryck har en skylt med en kockmössa och en text där det framgår att man serverar eller säljer traditionell mat eller dryck med lokal anknytning. Spindeln i nätet för Culinary Heritage sitter i Ystad och information kan man få på adress www.culinary-heritage.com. Tanken är, att turisten, med aktuell regions broschyr i handen, skall kunna resa runt på landsbygden, äta en frukost här, en lunch där och kanske köpa med sig något hem från en tredje plats. För några år sedan bildades en region inom detta nätverk i Litauen, i landskapet Aukštaitija. Under det senaste året har lettiska Lettgallen (den södra delen) också kommit med i detta samarbete. För Svensk-lettiska föreningen, med ett speciellt gott öga till byn Andrupene, kan konstateras att friluftsmuseet där numera är försedd med kockmösseskylt. Örtkryddat smör och ost tillhör det man erbjuder där. På lite sikt är det meningen att även nordvästra Vitryssland skall ingå i nätverket. Sjölandsdistriktet (Ezerzeme på lettiska) omfattar södra Lettgallen, norra Aukštaitija och nordvästra Vitryssland. Det gäller bara att invänta utvecklingen i Vitryssland... En organisation med säte i Krāslava finns redan.

Rune Bengtsson